

Forslag

til

Lov om ændring af lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel

(Begrænsning af arbejdsgiverperiodens længde)

Fremsat den 2. februar 1978 af Pilgaard Andersen (FP), Askjær-Jørgensen (FP) og Majsted (FP)

§ 1

I lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel, jfr. lovbekendtgørelse nr. 455 af 7. september 1976, som ændret ved lov nr. 262 af 8. juni 1977, lov nr. 481 af 14. september 1977 og lov nr. 613 af 14. december 1977, foretages følgende ændringer:

1. I § 3, stk. 1, ændres »5 uger« til: »1 uge«.

2. § 3, stk. 1 a, ophæves.

3. § 7, stk. 2, ophæves.

Stk. 3 bliver herefter stk. 2.

4. § 27, stk. 1 a, ophæves.

5. § 40, stk. 1 a, ophæves.

§ 2

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. april 1978.

Stk. 2. Socialministeren bemyndiges til at fastsætte de nødvendige overgangsbestemmelser.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Da lov nr. 262 af 7. juni 1972 trådte i kraft den 1. april 1973, opnåede alle lønmodtagere ret til fuld løn eller dagpenge fra deres første sygedag og igennem hele deres sygeperiode.

Visdommen heri er blevet diskuteret, bl. a. ved nr. 8 i fremskridtspartiets forslag til folketingsbeslutning fremsat den 22. august 1977 (Folketingstidende 1976-77, 2. samling, forhandlingerne sp. 5902 og 5917, tillæg A sp. 5361), hvorefter de to første dage i en sygdomsperiode skal være selvbetalingsdage (naturligvis med forbehold af det almindelige sociale sikringsnet).

Da der imidlertid i alle andre partier endnu er en enstemmig modvilje mod en karensdagsregel, gentages tanken herom ikke ved nærværende forslag, der altså fuldt og helt hviler på det gældende princip om, at der skal ydes løn eller dagpenge for hele sygdomsperioden.

Det, som nærværende forslag befatter sig med, er problemet om, i hvilken udstrækning virksomhederne skal betale for en arbejdsydelse, som de ikke modtager. Forslagsstillerne er af den opfattelse, at det principielt er et fejlsyn fra lovgivningsmagtens side at pålægge virksomheden en sådan pligt. Det må i princippet være en almindelig socialpolitisk opgave – som må finansieres af det offentlige – at fastlægge, hvorvidt uheldige økonomiske virkninger af sygdom skal afbødes.

Loven fra 1972 fastlagde imidlertid, at virksomheden så at sige altid skulle skadesløsholde for løntab i de første 5 uger af sygdomsperioden. Af de anførte grunde var dette allerede principielt uretfærdigt i 1972, men større samfundsøkonomisk forstyrrelse forvoldte den nye regel ikke i de første år efter ikrafttrædelsen den 1. april 1973.

Da man imidlertid i foråret 1975 måtte konstatere, at arbejdsløsheden havde bidt sig fast, og at den tydeligt tiltrådte regering ikke magtede at forstå nutidens økonomiske sammenhænge, således at en udryddelse af arbejdsløsheden ikke kunne forventes i den pågældende regerings tid, fik problemet om sygelønsforpligtelsen et helt nyt perspektiv.

Forholdet blev nemlig det, at arbejdsløsheden blev forøget med flere snese tusinde mennesker som følge af, at masser af virksomheder ikke turde indlade sig på at ansætte ny arbejdskraft, når man var stillet over for risikoen for, at man i 5 uger skulle betale løn til folk, hvis arbejdsindsats man ikke kunne benytte sig af, men hvis sygdom tværtimod stillede virksomheden i en vanskelig situation.

Fra 1975 har fremskridtspartiet gang efter gang gjort opmærksom på denne tingenes sammenhæng i det virkelige liv.

Så sent som i efteråret 1976 var regeringen aldeles afvisende over for synspunktet, jfr. for eksempel Folketingstidende 1975-76, forhandlingerne spalte 12348 ff.

Fremskridtspartiet fremførte sit forslag vedr. ændringsforslag i betænkningen, som blev afgivet af socialudvalget den 23. maj 1977 over forslag til lov om ændring af lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel. (Halvårlig regulering af dagpengenes højeste beløb, ændring af beskæftigelseskravet, ophævelse af aldersgrænsen i den frivillige sikring m. v.) (Folketingstidende 1976-77, 2. samling, tillæg B sp. 769, forhandlingerne sp. 5278 ff).

For at få en mulighed for at få følgeskab fra andre partier i folketinget og for derved at opnå så stort et skridt i den rigtige retning, som man kunne håbe på blev opnåeligt, udformede fremskridtspartiet sit forslag således, at betalingspligtperioden for virksomhederne nedsattes fra 5 uger til 1 uge, hvilket er fremført på ny ved nærværende forslag. Herefter ville virksomhedens byrde i hvert tilfælde blive så overskuelig, at formentlig et halvt hundrede tusinde mennesker, der ellers ville være arbejdsløse, ville komme i produktiv beskæftigelse inden for det private erhvervslivs ca. 350.000 virksomheder.

Fremskridtspartiets forslag kom til afgørelse i folketinget den 1. juni 1977, men under debatten modtog fremskridtspartiet kun knubbede ord fra alle de andre partier, som herefter nedstemte fremskridtsforslaget.

Som begrundelse hævdedes, at forslaget gen-nemførelse ville indebære forøgede offentlige udgifter på godt en milliard kroner. Endnu den 1. juni 1977 var det umuligt for samtlige ti andre partier i folketinget at forstå, at en del af statens udgifter til arbejdsløshedsunderstøttelse skulle modregnes i det nævnte beløb, hvilket indebærer, at ordningen udover sin beskæftigelsesmæssige effekt og de deraf afledede virkninger for de offentlige kasser, vil blive en overskudsforretning for staten.

Imidlertid fremsatte socialministeren den 26. oktober 1977 forslag til lov om ændring af lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel. (Refusion af udbetalte dagpenge i arbejdsgiverperiodens 4. og 5. uge m. v.) (tidenden sp. 844, 1807, 1817, 3139 og 3438), der hvilede på fremskridtspartiets synspunkter om, at den hårde virksomhedsbyrde med sygelønsudbetaling forøgede arbejdsløsheden. Dette forslag blev vedtaget af et folketingsflertal og gennemført som lov nr. 613 af 14. december 1977.

Som anført i undertitlen går ændringen ud på, at virksomhederne af det offentlige kan få godtgjort sygelønsudgiften for 4. og 5. uge af arbejdsgiverperioden.

Ved ordningens ikrafttræden pr. 1. januar 1978 har det imidlertid vist sig, at dette er et alt for beskedent tiltag. Det afskrækkende i sygelønsbyrden ligger først og fremmest i de første tre ugers sygdom, og ordningen med at man refunderer 4. og 5. uges sygeløn, således at arbejdsgiveren altså bliver indblandet i yderligere papirarbejde, er heller ikke god.

Med den udvikling, der imidlertid har været siden 1. juni 1977 i de andre folketingspartiers forståelse af fremskridtssynspunktet, og med den forværring af arbejdsløsheden, som den førte øko-

nomiske politik er resulteret i, genfremsættes fremskridtspartiets ændringsforslag af 23. maj 1977, som blev stemt ned den 1. juni 1977, men nu i lovforslagsform.

Vedtagelse af forslaget forventes inden for nogle få måneder varigt at ville reducere arbejdsløsheden med 50.000 mennesker, og der ligger derfor en nettostyrkelse af de offentlige finanser i forslaget i størrelsesordenen 2 milliarder kroner på årsbasis.

Forslagsstillerne har overvejet, hvorvidt der efter forløbet af den første sygdomsuge bør ydes de pågældende støtte på niveau sygeløn eller på niveau dagpenge, og er – uden at dette har noget med forslaget principielle sigte at gøre – kommet til det resultat, at dagpengesatsen må være det rigtige, således at der i de tilfælde, dette fører til social nød, må findes en løsning over den almindelige sociale bistandshjælp. Herved berører forslaget principielle socialpolitiske aspekter, men dette har været en uundgåelig følgevirkning, som i denne forbindelse ikke er afgørende for forslagsstillerne, der som det altafgørende hovedmotiv bag forslaget bygger på det vidunderlige i at nedsætte arbejdsløsheden massivt.

*Bemærkninger til
lovforslagets enkelte bestemmelser*

Til § 1

Til nr. 1

Efter forslaget nedsættes arbejdsgiverperioden til 1 uge.

Til nr. 2-5

Ændringerne er konsekvens af den under nr. 1 foreslåede nedsættelse.

Bilag

*I dette bilag er (med mindre skrift)
indsat den gældende formulering af de bestemmelser,
der berøres af lovforslaget*

1. I § 3, stk. 1, ændres »5 uger« til: »1 uge«.

§ 3. Lønmodtagere, der ved sygdommens indtræden har været beskæftiget hos arbejdsgiveren mindst 40 timer inden for de sidste 4 uger, og som ikke får udbetalt fuld løn under sygdommen, har ret til fra arbejdsgiveren at få udbetalt dagpenge i 5 uger regnet fra 1. fraværsdag (arbejdsgiverperioden).

2. § 3, stk. 1 a, ophæves.

§ 3. - - - - -

Stk. 1 a. I perioden 1. januar 1978 til 31. december 1980 refunderer det sociale udvalg arbejdsgiveren dagpengene for 4. og 5. uge i arbejdsgiverperioden. Det er en betingelse for refusion, at arbejdsgiveren har sikret sig dokumentation for lønmodtagerens uarbejdsdygtighed i disse 2 uger. Chefen for sikringsstyrelsen fastsætter regler om anmeldelse af refusionskrav.

3. § 7, stk. 2, ophæves.

§ 7. - - - - -

Stk. 2. Under sygdom af mere end 2 ugers varighed kan arbejdsgiveren kræve, at lønmodtageren fra sin egen læge eller fra en specialist, som er valgt af lønmodtageren, fremskaffer nærmere oplysninger om sygdommens varighed. Udgifterne afholdes af arbejdsgiveren. Opfylder lønmodtageren ikke denne pligt, uden at der foreligger fyldestgørende begrundelse herfor, bortfalder retten til dagpenge fra arbejdsgiveren.

4. § 27, stk. 1 a, ophæves.

§ 27. - - - - -

Stk. 1 a. I perioden 1. januar 1978 til 31. december 1980 regnes ved sygdom det tidsrum, der er nævnt i stk. 1, fra 1. fraværsdag efter 3 ugers sygdom.

5. § 40, stk. 1 a, ophæves.

§ 40. - - - - -

Stk. 1 a. Udgifter til refusion af dagpenge efter § 3, stk. 1 a, afholdes af den kommune, hvor den sikrede har bopæl.